

Tarinoita muurin takaa – Kiltin tytön tarina

Kesto: 49 minuuttia

Puhujat: Anna-Maija Koskimies (juontaja), Tuulia (vieras)

Anna-Maija Koskimies: Suomen vankiloissa suorittaa vankilatuomiotaan paljon tavallisia ihmisiä, jotka ovat elämänsä aikana kohdanneet paljon valitettavan tavallisia asioita, kaltoinkohtelua, väkivaltaa, päihteitä. Monet heistä ovat eläneet suuren osan elämästään marginaalissa ja marginaaliin jäävät myös heidän tarinansa. Tässä podcastissa tapaan muutamia näistä ihmisistä ja pyydän heitä kertomaan tarinoita oman elämänsä käännekohdista. Asioista, jotka johtivat vankilaan tai kenties sieltä pois. Mun nimi on Anna-Maija Koskimies ja tämä podcast on Tarinoita muurin takaa, Tuulia kiltin tytön tarina.

Tuulia: Kipu, häpeä, häpeä, tuska. Miksi minä tunnen häpeää sinun teoistasi? Miksi minä syytän itseäni, kun sinä satutat? Sinä hyökkäät, lyöt ja potkit, revit ja raastat. Nimittelet huoraksi, ylpeilet teoillasi ja minä poden syyllisyyttä. Minä häpeän. Mitä minä häpeän? Itseänikö? Vai siksi, että sinun hermosi ovat niin heikot. Sinun itsetuntosi niin alhaalla, että sinun on pakko alistaa ja mitätöidä minut. Onko minun rakkauteni todella niin suuri uhka sinulle?

Anna-Maija Koskimies: Tässä jaksossa tapaan Tuulian. Tutustuin Tuuliaan lukupiirissä, jossa luimme runoja tyttöydestä ja naiseksi kasvamisesta. Tuulian omat runot havahduttivat minut lopullisesti siihen, miten pieniä erot meidänkin välillämme ovat ja miten yksi tapahtuma tai yksi ihminen voi kääntää elämämme suunnan.

Kiitos, tää on ihan älyttömän koskettava teksti. Tää on varmaan aika keskeinen sun tarinalle.

Tuulia: Kyllä. Kyllä, sanotaan et tää oli vähän mulle semmonen breakthrough, ku mä sain kirjoitettua tämän. Koska tosi pitkän aikaa niin mä syytin vaan itseäni kaikesta ja puolustelin miestä, elikkä mä en halunnut syyttää häntä mistään. Ja kesti tosi kauan aikaa, että mä pystyin myöntämään itselleni sen, että mä en oo ainut syyllinen tässä ja että mun pahoinpitely ei oo oikein. Mun haukkuminen ei oo oikein. Mun hallitseminen, mitätöiminen, niin et se ei oo oikein, vaikka mies sanois, et se on oikein. Ja että mä oon niin mahdoton, että niin on pakko tehdä, niin se ei oo totta. Vielä senkin jälkeen, ku jouduin vankilaan, ni mä puolustelin tätä miestä ja en suostunut syyttämään häntä mistään, enkä suostunut myöntämään kenellekään, en edes itselleni, että hän on loppujen lopuks tässä tarinassa se pahis. Mä en sano, et mä oon hyvis, mutta hän ajoi mut nurkkaan. Kun ihmistä ajetaan nurkkaan tarpeeks monta vuotta ja ihmistä kohdellaan huonosti vuosia, niin jossain kohtaa tulee se breaking point. Sitte ku se väkivalta muuttuu niin pelottavaksi, että sä luulet, että sä kuolet tähän. Niin sitte tulee se ihmisen primitiivinen puolustusvaisto. Ja silloin sellanenkin ihminen, joka on kiltti ja alistuva, niin sit ku tulee se tilanne, että sun pitää valita, että antaudunko, alistunko, kuolenko vai taistelenko hengestäni, taistelenko elämästäni. Niin kiltti ja alistuvakin ihminen silloin taistelee.

Anna-Maija Koskimies: Tunnistan Tuulian tarinassa perinteisen kiltin tytön ja kysyn näkeekö hän itse tietynlaisen toistuvan kaavan omassa historiassaan.

Tuulia: No nytte ku mä oon ollu paljon terapiassa, saanu onneks tosi paljon terapiaa täällä. Niin mä oon ensimmäistä kertaa kunnolla käsitelly mun asioita, mun elämää, mun historiaa, koska mä oon aina sen niinku painannu tonne alitajuntaan ja taakse, koska on pitäny mennä eteenpäin. On pitäny suoriutua seuraavasta päivästä. On pitäny hoitaa lapset, on pitänyt hoitaa työ ja on pitäny jaksaa ja jaksaa, ja jaksaa. Niin mä en oo voinu hirveesti ruveta purkamaan sitä mun menneisyyttä enkä mun ongelmia, enkä mun ahdistuksia, koska jos mä oisin ruvennu niitä siinä purkamaan, niin se, mul oli se pelko, et mä romahdan. Ja sit mä en jaksa enää suorittaa, mä en jaksa käydä töissä, mä en jaksa hoitaa lapsia, mä en jaksa hoitaa kotia, mä en niinku. Et se kaikki keskittyy sit siihen ongelmien hoitamiseen ja ratkomiseen, ja mul ei ollu varaa siihen, koska ensinnäkin lapset. En mä voi jättää lapsia tauolle siks, että mun pitäis hoitaa mun omia ongelmia. Enkä mä voi jättää mun töitä siks, että mul on nyt ongelmia, jotka mun pitäis käsitellä. Ja muutenkin sitte mua pelotti se, että et siviilissä jos meet terapiaan ja sä käyt terapiassa kerran viikossa, sit sä oot sen lopun ajan yksin niitten asioiden kanssa. Sä avaat kerran viikossa sun haavat ja kaikki, sä avaat kaiken auki, sit sä lähdet kotiin ja sä oot yksin niitten asioiden kanssa viikon. Ni mua pelotti se, et kuinka pahasti mä romahdan, jos mä meen avaamaan kaiken ja sitten mä oon yksin, et mä jään niinku yksin niitten ongelmien kanssa. Ni sen takia täällä se on ollu niinku turvallista avata ne haavat ja ruveta käsittelemään sitä kaikkea, koska, koska täällä on ollu mahdollista saada enemmän sitä apua ja useammin. Et tavallaan ollu siinä mieles turvallinen ympäristö itsensä tutkimiselle ja avaamiselle. Plus että täällä ei oo työt, et mun pitää nyt hoitaa työt ja mun pitää hoitaa se ja tämä ja tuo, koska täällä ehtii keskittymään itseensä, koska täällähän sä oot eniten itses kanssa. Niin sen takia tää oli niinku semmonen hyvä hetki perehtyä kaikkeen tohon mitä, takkaan mitä mä oon kantanut.

Ja siis, no mähän oon koulukiusattu elikkä koko mun koulu-aika mua kiusattiin tosi rankasti ja se niinku jo nujersi sitte mun itsetunnon ja oman arvontunnon ja väärästi mun omakuvaa tosi paljon. Et mä näin itseni rumana, huonona ja olin sitä mieltä, et mä en osaa mitään eikä musta oo mihinkään.

Ja sitte sitä vielä niinku pahensi se, että mun oma isä hylkäs mut kaks kertaa, et ensin hän hylkäs mut vauvana ja sitte hän hylkäs mut uudestaan teininä. Ja se teininä hylkääminen oli, oli vielä paljon pahempi ja traumatisoivampi, koska siinä justiin kun on se naiseus kehittymässä ja sä kaipaat sitä just miehen puolelta, sitä hyväksyntää ja ihailua. Niin sitte ku sellases vaiheessa sun oma isä hylkää sut ilman mitään selitystä, niin totta kai sä otat sen ittees ja sä rupeet määrittämään itseäs naisena sen mukaan. Koska sä aattelet, et jos mä en kelpaa mun omalle isälle ja mun oma isä ei halua olla mun kanssa tekemisissä, niin enhän mä kelpaa kenellekään miehelle. Elikkä se heti siinä kohtaa jo väärästi tän mun naiseuden, naiseksi kasvamisen ja kuvan itsestäni naisena. Eli mä aloin heti pitämään itseäni huonona

sen sijaan, et mä oisin pitänyt itseäni hyvänä ja kelpaavana. Ja koska mä olin sitä mieltä, että mä en kelpaa naisena, niin mulle kehitty se ajatusmaailma, että mun pitää hyväksyä mieheltä melkein mitä vaan. Et jos joku mies kelpuuttaa mut, niin mun pitää pitää siitä miehestä kiinni kynsin ja hampain, koska ehkä kukaan muu mies ei kelpuuta mua. Ja koska se mun peruskäsitys itsestäni naisena oli, et mä oon huonompi naisena, ku muut naiset, ni se tarkotti myös sit sitä, et mä aattelin, et mun pitää ansaita se miehen positiivinen huomio ja miehen rakkaus tekemällä mitä tahansa mitä mies haluaa minun tekevän. Ja sil ei ollu oikeestaan mitään rajoja, että mä alistuin ja suostuin oikeestaan mihin tahansa, jotta mä kelpaan sille miehelle.

Anna-Maija Koskimies: Se ei varmaan kuitenkaan sitten tuonutkaan sitä hyväksyntää mitä sä olisit kaivannut?

Tuulia: Ei tietenkään ja se siis oikeestaan aiheuttaa sit sen, että et kun sä alistut kaikkeen ja sä suostut kaikkeen, niin loppujen lopuks sehän aiheuttaa sen, että se mies alkaa halveksia sua. Pitämään sua itsestäänselvyytenä ja halveksimaan, koska sä et itse pidä itseäs minkään arvoisena, niin eihän silloin toinenkaan pidä sua minkään arvoisena. Ja sen asian mä oon oppinu vasta nyt.

Anna-Maija Koskimies: Ja tää on varmaan vaikuttanut kaikkiin sun parisuhteisiin mitä sul on ollut elämän aikana?

Tuulia: Ja sitte tietysti, sehän oli täysin katastrofaalista, et mun ensimmäinen mies jonka kanssa menin naimisiin 18-vuotiaana, niin se, että hän oli alistava. Ja hän käytti hyväkseen just sitä, et mul oli niin huono itsetunto, hallitakseen mua kaikin tavoin. Määrätäkseen mulle hyvin tiukat rajat ja säännöt, joita mä en osannu kyseenalaistaa, koska mä olin niin nuori, mul ei ollu kokemusta. Ja sit ku mul oli niin huono itsetunto ja kaikki tämä pohja, niin mä niinku alistuin siihen kaikkeen, mikä teki mun elämästä täyttä helvettiä. Mutta mul ei ollu myöskään mitään vertailukohtaa, että enhän mä sillai huomannu, että mun avioliitto on jotenkin erilainen ku muiden. Tai että se on, se on aivan vinksallaan, ja et mun avioliitto on aivan sairas. Koska ei mul ollu vertailukohtaa. Ei kukaan mun kaveri ollu naimisissa vielä 18-vuotiaana, joten enhän mä voinnu verrata kehenkään. Ja sit hyvin nopeesti tuli nää rajotukset, et mul ei saanu olla kavereita. Et mullahan ei niinku, mä olin hyvin eristetty, et mul oli oikeestaan vaan mies ja lapset. Niin sekin teki sen, ettenhän mä päässy vertaamaan mun avioliittoa toisten avioliittoihin, joten mul ei ollu mitään vertailukohtaa. Joten mä aattelin vaan, että no tällaisia kai kaikki avioliitot on. Että, et mies hallitsee, mies määrää, sul ei oo omaa rahaa, kaikki rahat on miehen takana ja mies määrää ihan kaikesta, sun meikkaamisesta, pukeutumisesta, käytöksestä, kavereista, koko sun elämästä. Ja sitten jos sä et tottele, jos sä rikot sääntöjä, sitte tulee rangaistus. Niin mä pidin sitä ihan normaalina, mä en ymmärtäny, et se on täysin epänormaalia, eikä muut elä niin. Vaan mä luulin, että kaikki elää niin.

Anna-Maija Koskimies: Niin, tää on varmaan aika surullisen tavallinen mekanisti, et se minäkuva lähtee vääristymään sieltä ihan nuoresta lähtien ja sitte tällanen vaan tukee sitä, et joku käyttää sitä valtaa sua vastaan. Se tukee sitä vääristymistä entisestään, jolloin se sun minäkuva ei pääse edes kehittymään kunnolla.

Tuulia: Niin, niin sehän se on, että mä koen, ja mulle on terapiassakin sanottu, että koko se mun ensimmäinen avioliitto, niin mä en kehittyny niin kun ihmisenä enkä tunne-elämältä mihinkään. Vaan pysyin sen 18-vuotiaan tasolla sen koko ajan, koska se mun elämä niinku pidettiin sellasena niin tarkkaan rajattuna. Mul oli niin vähän kontakteja mihinkään ja kaikki oli määrättyä, ja mä niinku tottelin periaattes käskyjä, niin mähän olin niinku sillä, mä olin alisteisessa suhteessa ja mähän itse niinku koin enemmänkin, että mun aviomies on mun isä. Siis hän oli niinku isän asemassa muhun nähden. Hän oli mua vanhempi ja mä olin 18, niin se oli niinku semmonen, että mä niinku jälkikäteen sen ymmärtäny, että hän oli mulle niinku isä, et hän oli niinku isän asemassa. Joten sekin vielä niinku vahvisti sitä, että mä koin, et mun pitää totella mitä hän sanoo. Siis [naurahdus] niinku enhän mä sitä tietoisesti, tai mutta se oli se niinku, mä oon ymmärtäny sen myöhemmin, et mä niinku pidin häntä niinku isän asemassa. Joten, joten mä koin sen sitten näin, että, että hän käskee ja mä tottelen, ja hän antaa rangaistuksia ja kaikkee, ja se on niinku oikein. Ja sitte, sit just se, että kun hän vielä perusteli sen, että jos hän vaikka löi mua tai mitä, millä tavalla nyt ikinä rankaisi milloinki, niin hän aina sano, että ku mua pitää kouluttaa, koska mä oon niin mahdoton. Niin mähän koin sen siten, että tää on oikein, näin pitää tehdä mulle, koska mä oon niin mahdoton, mä en kelpaa sellasena. Mä jostain syystä oon niin vääränlainen, että tää, näin on pakko tehdä mulle.

Anna-Maija Koskimies: Mutta sä kuitenkin päästit irti.

Tuulia: Joo, joo. Eliikkä tota 14 vuotta oltiin naimisissa ja sitte, ku mun äiti kuoli ja tota, no mun aviomies suhtautu tosi ilkeesti ja inhottavasti siinä tilanteessa, ku mä olin tietysti aivan murheen murtama. Niin sillen mä tein sen päätöksen, että koska mul oli semmonen olo, ku mä, mut pakotettiin vaan ruokapöytään istumaan ja syömään, vaikka mä oisin halunu vaan itkeä ja sanoinkin, et en mä pysty syömään nyt. Mutta oli vaan käsky, että sinä syöt. Niin sillen mä katoin ulos ikkunasta ja mä ajattelin, että kummasta mä kärsin enemmän vahinkoa, siitä, et mä hyppään nyt tosta ikkunasta tai että mä jään tähän. Ja se oli se ratkaseva ajatus, koska sillen mä niinku tajusin, että jos mä oikeesti aattelen näin, niin eihän tää oo mitään elämää, en mä voi elää näin.

Anna-Maija Koskimies: Toi sun oivallus on aika käänteentekevä siinä, että kaikkia sun elämää ja ajattelua ja toimintaa on rajoitettu näin paljon. Jossain vaiheessa kuitenkin tarvittiin traagisesti sun äidin kuolema siihen, että se oli riittävän painava asia avaamaan sun silmät siinä tilanteessa.

Tuulia: Joo [huokaus]. Pääsin eroon siitä miehestä, mutta koska, näinhän sanotaan, että jos sinä et muutu, mikään ei muutu. Ja kun enhän mä edelleenkään siinä vaiheessa ymmärtänyt, mikä on vialla ja minkä pitäis muuttua. Ja en tiedostanu omia ongelmiani, niin mä en muuttunu, joten eihän mun elämäkään muuttunu. Ja se sitten tarkoitti sitä, että mä ajauduin koko ajan uudestaan ja uudestaan parisuhteeseen saman tyyppisen miehen kanssa. Elikkä jokainen parisuhde oli aina sitten, että mies oli hallitseva, minä olin alistuva, joissakin parisuhteissa vähemmän, joissakin enemmän.

Ja sitte tuli tämä viimesin minun suuri intohimonen rakkauteni, ja siinä sitten mentiin todella kovasti metsään, et mä (-) [0:17:18.5] niinku kaikin tavoin aivan, aivan vääränlaisen miehen, että kaikki miehet oli ollu hallitsevia, mutta hän oli niin eri tavalla. Se oli niin, se oli niin vaivihkaista ja se oli niin manipuloivaa, että mulla kesti tosi kauan, että mä edes huomasin, huomasin sitä. Ja, ja tota, mä en ollu koskaan ollu niin tulisesti rakastunu, niin, niin palavasti, niin intohimosesti rakastunu, et sit siinä vaiheessa ku mä aloin ymmärtää, et jotain on pielessä ja että taasko tätä samaa. Taasko se alkaa. Ni mulla ei ollu voimaa päästää irti, mulla ei ollu voimaa lähteä, vaikka mä huomasin, et kaikki menee vaan pahempaan suuntaan. Ja sit ku hänellä oli vielä, mikä tietysti pahensi, pahensi sitte entisestään tilannetta, et ku hänel oli huumeongelma tai ylipäättään päihdeongelma, sekä huumeet että alkoholi. Niin sehän vaan niinku sitte teki näistä tilanteista vaarallisempia ja, ja se eskaloituminen oli ihan toista tasoa, kuin se, että justiin niinku selvinpäin. Siihen asti se oli ollu just sitä, et mua oli pahoinpidelly mies, joka oli selvinpäin tai sitten juonu jonkun verran, ei sama mies vaan eri mies. Mutta nyt sitte ku siinä oli ihan niinku, et oli lääkkeitä ja viina sekasin, ja huumeet ja kaikki, niin sitte ku se meni niinku välillä aivan psykoottiseksi tää touhu. Niin se oli paljon, paljon vaarallisempaa mitä mä en ymmärtäny silloin aluksi, kuinka paljon vaarallisempaa se on, että kun sellainen mies raivostuu, joka on vetäny viinaa ja lääkkeitä sekasin.

Anna-Maija Koskimies: Miten tällanen iso muutos vaikutti sun persoonaan ja sun lapsiin? Sul oli kuitenkin lapsetki tässä mukana, miten te kaikki reagoitte siihen muutokseen.

Tuulia: No siis, siis tää, täähän niinku hajotti kaiken elikkä mun ja mun lasten suhteet vaikeutu tosi pahasti. Mä en juurikaan tavannu lapsiani, tosi harvoin, sehän on aikuisia kaikki. Mut niinku, ja sitte mun lapset oli tosi huolissaan musta ja pelkäs, koska he näkivät hyvin nopeesti sen, mitä mä en ite nähny. He näkivät, että tää mies on mulle vaaraksi, oikeesti niin kun ihan, ihan vaaraksi niin, että mä voisin menettää henkeni hänen käsissään. He näki sen, mä en ite nähny sitä. Ja heil oli todella suuri huoli ja pelko minusta joka päivä. Joka päivä mun tytär esimerkiksi pelkäs, että tulee puhelu poliisilta, et mä oon kuollu.

Anna-Maija Koskimies: Yrittikö sun lapset jotenkin vaikuttaa tai puuttua siihen, tai tulla väliin?

Tuulia: Kyllähän ne nyt jonkun verran yritti. Yrittivät puhua mulle ja välillä hakea mua pois sieltä miehen luota ja tämmöstä, mutta ku mä olin niin tulisen rakastunu ja, ja mä olin niin riippuvainen hänestä. Et ei, mä, siis mä yritin lähteä, että kyllähän mä esimerkiksi kerran, kerran pakkasin tavarat ja mun lapset tuli mua hakemaan, ja, ja lähettiin pois. Mutta enhän mä kestäny ku yön yli, ja sitte ku hän soitti mun perään, ja pyyteli takasin, niin ei mulla ollu voimaa vastustaa, vaan mä menin takas.

Anna-Maija Koskimies: Tuulian seuraava runo käsittelee uuden suhteen tunnelatausta.

Tuulia: Riipaiseva halu. Veri kohisee suonissani. Sydän parkani hakkaa rinnassani, niin kiihkeästi, että miltei pyörryn. Hengitykseni muuttuu huokailuksi. Vartaloni kaipaa kosketusta kuin kuiva autiomaa vettä. Kiedo vahvat käsivartesi ympärilleni. Nosta minut korkealle ilmaan. Suutele minua suusi suudelmilla, hyväile niskaani hellästi. Paranna kipeät haavani, jotta voin taas rakastaa pelkäämättä uutta iskua, jotta muistoni vihan käsistä muuttuisi muistoksi hellästä kosketuksesta.

Anna-Maija Koskimies: Toi niin kuvaavaa se, et siin on ne kaks ääripäätä. Et siel on se äärimmäisen hellä kosketus, joka voi milloin tahansa muuttua lyönniksi.

Tuulia: Joo, sehän siinä just oli ja se oli se mikä niinku mut piti niin otteessaan. Koska siinä oli niinku, meidän suhtees oli kaks täysin eri puolta. Eli oli se aivan mielettömän intohimoinen kiihkeä rakkaus ja seksielämä, ja siis mehän himoittiin toisiamme 24/7, ja se oli niin intensiivistä kaiken nielevää. Se oli niin upeeta. Sillon ku meillä meni hyvin, niin meillä meni niin hyvin ja me oltiin ku paita ja peppu, ja me tehtiin kaikki yhdessä ja me oltiin aina yhdessä. Ja se oli niinku, siis me oltiin niin hight ja se oli niinku, siis se oli aivan huumaavaa. En mä ollu koskaan kokenu sellasta suhdetta mieheen, jossa ollaan niin kiinni ja se halu olla kiinni on niin luja, niin vahva ja semmonen, että ku ollaan oltu erossa muutama tunti, niin ku toinen tulee ovesta sisään, niin se pakko suudella ja pakko saada olla lähellä. Se oli niinku, se oli niinku aivan mieletöntä, mä en ollu koskaan kokenu semmosta. Niin se oli niin huumaavaa, että sen varjolla pysty antamaan paljon anteeksi. Ja sit just se, että et ku sehän oli pitkään sellasta, että jos justiin tapahtu jotakin, et hän oli sekasin ja löi tai repi tai potki tai jotaki tapahtui, niin se seuraavan aamun anteeksipyyntely ja semmonen, voi rakas, rakas, mä en enää ikinä ja anna anteeksi, voitko mitenkään antaa mulle anteeksi. Mä rakastan sua, ja sä oot mulle kaikki kaikessa. Ja sitte harrastetaan intohimosta seksiä ja niinku, ja se tavallaan taas korjaa niitä haavoja, ja sit tulee se, että enhän mä voi tästä lähtee. Totta kai mä annan anteeksi ja sitten niinku ollaan taas, ollaan niin intohimoisesti yhdessä ja niin tiivistä, ja voi olla, että sitten jälkeen saatto mennä monta viikkoo ettei me riideltä ollenkaan. Et eihän se ollu sellasta, et me riideltiin koko ajan, vaan että me saatettiin olla kaks kuukauttakin, että me ei sanottu pahaa sanaa toisillemme kertaakaan eikä riideltä mistään, eikä mitenkään. Sit yhtäkkiä tuli semmonen myrsky ja sitte lensi kaikki huonekalut ja ihmiset ja kaikki.

Anna-Maija Koskimies: Miten kauan tätä kesti?

Tuulia: Neljä vuotta.

Anna-Maija Koskimies: Mut se niinku lähti kehittyä ehkä huonompaan suuntaan koko ajan?

Tuulia: Joo siis, et eihän se niinku alussa, alussahan kaikki oli aivan ihanaa ja upeeta. Mä en ois ikinä uskonu, että hän koskaan satuttais mua. En ikinä. Ja varsinkin, kun hän tiesi erittäin hyvin mun aikasemmat suhteet. Mä olin avautunu hänelle siitä, et kuinka mua on kohdeltu ja siitä kaikesta väkivallasta ja kaikesta, ja hän tiesi kuinka se sattui muhun, ja mä olin sitä hänelle itkeny ja hän oli luvannu, et hän ei koskaan satuta mua. Niin tietenkin mä uskoin, ja aluks meni tosi hyvin. Ensimmäinen vuosi meni aivan loistavasti, ei mitään.

Mutta sitten pikkuhiljaa, mutta se tuli niin pikkuhiljaa. Ensin jotain pieniä, vähän tönäsyä, hiuksista vetämistä, läpsimistä, huoraks haukkumista, jotaki tällasta. Ja sit se siitä asteittain eteni ja meni pahemmaks. Mut sit just se, että vaikka ois ollu aivan niinku sellanen hirvittävä tilanne päällä ja tota mul oli musta silmä ja niin pois päin, mut sit ku seuraava päivä oli aivan erilainen ja sit siitä saatto just mennä monta kuukautta, ettei ollu minkäänäköistä riitaa. Niin se niin kun silotteli niin paljon sitä, ja sitä aina uudestaan jakso toivoa, et josko se ois jääny viimeseks kerraks, josko ei enää ikinä, ehkä me pysytään sovussa eikä mitään enää tapahdu. Ja sittenhän mä aloin niinku justin hänelle, ku huomasin erittäin selvästi sen, että mitkä on ne pahimmat yhdistelmät mitkä aiheuttaa. Et esimerkiksi jos hän juo viinaa ja vetää bentsoja, niin se on melkein takuuvarma juttu, et jotain tapahtuu. Eikä se aina ollu minä, siis hänestä tuli niin kun ylipäättänsä aggressiivinen, et hän saatto lyödä jotain muuta tai hajottaa tavaroita, et se ei ollu vaan, et hän on vihanen mulle vaan hän oli ylipäättään vihainen. Ja se purkautui sit siihen kuka nyt sattukaan olemaan tai mitä siinä sattui olemaan, et se voi olla tavarat jotka hajos. Mä menin joskus piiloon, hän ei löytäny mua, niin hän hajotti vaan tavaroita. Ja sitten tota, sitten joskus se purkautui johonkin toiseen ihmiseen.

Mut se, että se yhdistelmä viina ja bentsot teki sen, et hänestä tuli niin vihainen. Hän oli pelkkää vihaa ja katkeruutta ja kaikkea niinku tällasta. Oli ku tulivuori ois purkautunu. Niin sittenhän mä siin yhes vaihees asetin hänelle viina kiellon, mä sanoin, että jos ostat viinaa, jos ostat bentsoja, niin mä lähen. Et mä en voi olla sun kans samas tilassa, jos sä vedät niitä. Niin hän oli vuoden juomatta viinaa ja bentsoja, ja kaikki meni hienosti. Mut sit se alkoi taas.

Anna-Maija Koskimies: Missä vaiheessa sen todellisen päihdeongelman laajuus valkeni sulle?

Tuulia: Siis mähän olin niinku alun perin hirveen huumevastainen ihminen. Ja tota jos mä olisin niinku tämän huumeongelman laajuuden ja koko tän jutun tiennyt heti

alusta, niin mä en ois varmaan uskaltanu alkaa koko suhteeseen. Mutta se selvis mulle vasta sitten, ku me oltiin jo alettu seurustelemaan ja mä olin ehtiny rakastua. Niin siinä kohtaa tuli sit se tilanne, että mun pitää valita, et mä sain niinku selville mitä kaikkea hän käyttää. Hän itse kertoi sen kyllä, siis että sillä tavalla sain selville. Et sit, sitte mun piti niinku siinä kohtaa päättää se, et mitä mä teen. Jätänkö mä hänet tämän asian takia vai en. Ja tunteet oli liian voimakkaita siinä kohtaa, että mä en pystyny, mä aattelin, että mä kestäen sen. Ja koko ajanhan mulla oli semmonen niinku taka-ajatus, että mä saan hänet jossain vaiheessa irti.

Anna-Maija Koskimies: Tuulian tarinassa on paljon asioita, joita tunnistan itsessäniikin. Tunnistan myös tunteen ja toiveen siitä, että haluaa rakastaa toisen ehjäksi.

Tuulia: Kyllä, se oli, se oli just se idea ja ajatus, et jos mä vaan rakastan tarpeeksi, niin, niin mä rakastan hänet irti huumeista ja tästä elämäntyylistä. Mä rakastan hänet ehjäksi.

Anna-Maija Koskimies: Ja on varmaan aika selvää, että tuollainen ei ole mahdollista.

Tuulia: Ei se ole mahdollista, vaikka rakastais kuinka, niin ketään ei voi rakastaa ehjäksi.

Anna-Maija Koskimies: Mutta tää sun suhde johti myös siihen miksi me ollaan täällä.

Tuulia: Joo, elikkä, no siis meidän viimeinen vuosi, niin asiat meni koko ajan huonompaan suuntaan, koska hän alkoi käyttää koko ajan enemmän ja enemmän aineita. Koko ajan säännöllisemmin ja rupes tuleen huumevelkaa, ja, ja tota niinku päivä päivältä mentiin pahempaan suuntaan. Ja sithän se aiheutti tietysti paljon riitoja. Meillä tuli paljon riitoja rahankäytöstä, koska mä en ois halunnu käyttää omia rahojani huumeisiin eikä huumevelkoihin, mutta pakkohan se oli. Mitä sä teet siinä vaihees, ku ihmiset tulee ovelle hakemaan velkoja ja hänel ei oo rahaa, ja mulla on rahaa, niin pakkohan ne on jonkun maksaa. Ja, ja sit se rupes menee siihen, että mun piti ruveta keksimään keinoja, että miten sais rahaa näihin velkoihin. Ja mun piti ruveta lainailee rahaa hänen huumevelkoihin. Ja tota, täähän tietysti kiristi meidän välejä hirvittävästi, koska se stressas mua todella paljon. Mua stressas ylipäättään se, että huumeet oli niinku arkipäivää, koska ei, ei ne aluks ollu, ne oli sellasta viikonloppujuttua ja joskus silloin tällöin. Mutta sit se oli sitä, että mä tuun töistä kotia ja mä katon, että jaaha, taas ollaan sekasin. Että se rupes rasittaa meidän välejä niin paljon, et se, et mä pyytelin ja mä yritin, et pliis voitasko olla selvinpäin muutama päivä. Ja pliis, pliis, voitaisko nyt olla ilman, että ja nyt ku tulee rahaa, niin älä osta ja niinku näin. Ni mä pyytelin ja pyytelin, mutta kun huumeet meni aina mun ohi, ja sehän niinku tietysti se satutti mua tosi paljon ja loukkas mua, ku mä huomasin sen, että hän rakastaa huumeita paljon enemmän ku minua. Jos hänen pitää valita minut tai huumeet, niin hän tulee aina valitsemaan huumeet, ei koskaan minua.

Anna-Maija Koskimies: Joo, näin se valitettavasti tosi usein on.

Tuulia: Kyllä, niin sehän rupes sit tietysti hiertää meidän välejä tämä kaikki niin, että me ruvettiin riitelemään yhä useammin. Ja sitten kaikki johti sitten tähän, tähän tämän yhden päivän tapahtumiin, mikä. Se alko kello seitsemältä aamulla, mä heräsin siihen, että kaljatölkki aukes. Sitten se päivä oli, oli sitte sitä ryyppäämistä ja lääkkeitä ja huumeita, ja sitte se meni siihen mun haukkumiseen, mun lasten haukkumiseen mikä satutti mua ihan hirveesti. Ja sitten se meni siitä vaan pahemmaksi. Sit se rupes menee fyysiseksi, että hän kävi useaan otteeseen muhun käsiksi. Ja mä itkin ja anelin, että lopeta ja pliis älä, ja ei riidellä, ja mä en halua, mä en haluu riidellä, ja mä en halua tätä, ja eikö me voida olla sovussa ja näin. Mutta hän oli niinku, näki hänen silmistään, että hän oli niinku ihan sellanen psykoottinen, täysin kylmä, hänel ei ollu niinku mitään tunteita enää. Ja sitte se lopulta niinku meni siihen, että, et ku normaalisti se on ollu, ollu sellasta, että jos hän on vaikka lyöny mua. Hän on lyöny mua kerran niinku, et mul on vaikka tullu musta silmä. Mutta se on niinku loppunu siihen, mutta nyt se ei loppunu, vaan se hakkaaminen vaan jatku. Et ku hän alko hakkaamaan mua, niin hän vaan jatko sitä ja hän ei välittäny mun huutamisesta, ei mun itkemisestä, ei siitä, et mä yritin raapia ja repiä ja kaikin tavoin niinku tappelin vastaan. Mut hän vaan niinku jatko ja repi multa hiuksia juurineen, ja, ja hakkas mun päätä lattiaan, ja kuristi, ja se niinku, se oli sellasta niinku, se oli niin raivoisaa, et mä en tuntenu häntä enää. Hän ei ollu koskaan ennen käyttäytynyt mua kohtaa niin raivokkaasti. Ja sit ku hän vielä sanallisesti toi sen oikein esiin, et hän sanoi, että, että hän haluaa tappaa mut. Niin sehän herätti mussa aivan mielettömän kauhun, koska hän ei ollu ikinä sanonu haluavansa tappaa mua eikä hän ollu ikinä ollu niin raivoisa eikä riepotele ja retuuttanu mua aivan pitkin miten sattuu. Ja, ja normaalisti oli se, että jos mä aloin itkemään, ni hän lopetti, mut nyt sil ei ollu mitään vaikutusta, ei itkemisellä, ei avun huutamisella, ei niinku ei, millään ei ollu mitään merkitystä. Vaan se vaan niinku paheni ja paheni se väkivalta. Niin siinä tuli se hysteerinen pelko ja kauhu muhun, että mä aattelin, että jos mä en pääse tästä tilanteesta pois, niin multa lähtee henki. Ja se oli ensimmäinen kerta, ku minä pelkäsin, että mulla lähtee hänen käsissä henki. Vaikka mun lapset oli pelänny sitä jo aikasemmin, niin se oli mulle ensimmäinen kerta. Ja mä olin aivan kauhuissani. Ja sitten se mun viimeinen keino oli se, et mä yritin sitä puhelinta, mun omaa puhelinta saada häneltä. Mä en sitä onnistunu saamaan, ja sitten hän raivoissaan heitti sen sinne peiliin. Et sähän et saatana kytillle soita. Ja sitte, sitte me hyökättiin sitä, kummatkin sieltä peilin sirpaleista sitä puhelinta hakemaan, mutta hän oli nopeempi ja hänel oli pidemmät kädet, ja hän sen sieltä sai. Ja silloin mä niinku tiesin, että nyt, et kaik- mun, kaikki mun toivo siitä, että joku tulis väliin tai et mä pääsisin pois, niin se on kaikki mennyttä. Ja sitten hän niinku nappas, heitti mut sinne selälleen sinne lasinsirpaleisiin ja alko hakkaa mun päätä sinne, ja tuli tähän mun rinnan päälle ja hakkas mun päätä sinne sirpaleisiin. Ja, ja tota, kuristi mua, niin siinä, siinä kohtaa sitte mulla tuli tää primitiivinen vaisto, et jotain on tehtävä tai mä kuolen.

Anna-Maija Koskimies: Mitä sitten seuraavaksi tapahtui? Hän selvisi ja sinä olet täällä, mutta hän ei. Miten sitten tota tapahtu, mitä sen jälkeen tapahtu? Niin kun varmaan soitettiin sitten apua?

Tuulia: Joo, joo ja tota se on niinku, siis mähän menin aivan shokkiin, niin mun on hirveen vaikeeta muistaa sitä itse, hetkeä se tapahtui, ja sitä jälkijuttua siinä, koska mä olin niin shokissa. Että vaikka mä kuinka yritän ajatella sitä ja muistaa, niin mä en kykene muistamaan, ku jotain ihan hataria välähdyksiä. Mutta joo, siitä sitten putkaan ja vankilaan, ja sehän oli mulle aivan hirvee shokki ja järkytys, koska mä koin, että mä oon puolustanu itteäni tilanteessa, jossa mul ei oo muuta mahdollisuutta. Niin se oli mulle ihan hirveä järkytys, että mä joudun siitä vankilaan.

Anna-Maija Koskimies: Vankilaan joutuminen on Tuulialle järkytys, mutta myös uuden aikakauden alku.

Tuulia: Katson ulos ikkunasta, kaipaen sinua. Mutta sinähän olet tässä, olet aina läsnä. Kun hetken keskityn, kuulen äänesi, jota niin rakastan, sen sointi kaikuu korvissani. Painan silmät kiinni ja näen kasvosi, asut sydämessäni. Kuljet aina mukana minne menenkin.

Anna-Maija Koskimies: Miten vankilaan joutuminen ja vankilassa oleminen on vaikuttanut Tuuliaan?

Tuulia: Ihan valtavasti ja mun täytyy sanoo, että aluks ku mä tulin vankilaan, pelkäsin kuollakseni, koska kaikki tieto mitä mulla oli vankilasta ja vankilassa olemisesta, ni se on niinku sarjoista ja elokuvista. Ja mä pelkäsin ihan hirveesti, mä aattelin, et mä saan heti turpaan. Ja itkien tulin ja olin aivan shokissa, ja mä pelkäsin vartioita, pelkäsin muita vankeja.

Mutta sitten se siitä pikkuhiljaa lähti sujumaan ja mä opin, että täällä on hirveesti ihan tavallisia ihmisiä, tosi kivoja ihmisiä, jotka on ollu väärässä paikassa väärään aikaan, ja jotka on ajautunu tilanteisiin, joista ei ollu ulospääsyä. Et, et se ei todellakaan oo niin, että vankilassa on vaan pahoja ihmisiä, vankilassa on vaan sellasia rikollisrikollisia, vaan tääl on niin paljon ihan tavallisia naisia, äitejä, sellasia ihmisiä, jotka on käynyt töissä ja elänyt ihan normaalia elämää. Ja sit he on yhtäkkiä joutunut tilanteeseen, jonka seurauksena he on joutunut vankilaan, ja he on aivan peloissaan ja hädissään täällä, todella ahdistuneita, eivätkä tiedä miten olla ja mitä tehdä.

Ja sen mä oon oppinu nyt ku mä oon ollu täällä kauemmin, että aina ku tulee uusi vanki, mä meen heti tervehtimään, esittäytymään, toivottamaan hänet tervetulleeksi, ja alan häntä perehdyttämään tähän vankila-arkeen, toimintatapoihin ja kaikkeen siihen, mitä niinku tähän kuuluu, koska se on ainut tapa miten sä sopeudut ja opit miten täällä toimitaan. Koska tietenkin täällä vankien keskellä on, on se tietty hierarkia, joka pyörii joka osastolla, joka osastolla on oma hierarkiansa

ja asiat pyörii tietyllä tavalla. Ja mitä nopeemmin sä sopeudut siihen systeemiin mikä sillä osastolla on, sitä helpompaa sun on olla vankilassa. Koska niinku mä oon sanonu, et suurin rangaistus ku sä joudut vankilaan, ei ole se vapauden menetys, vaan se on ne sosiaaliset kuviot joihin sun on pakko sopeutua, pakko oppia mahdollisimman nopeesti löytää se oma paikka sieltä. Tai sitten sun elämästä voi tulla todella hirveetä, jos et sä sopeudu ja jos et sä löydä sitä omaa paikkaas siellä hierarkiassa. Et se pakko sosiaalisuus, niin se on se pahin rangaistus, et sun on pakko olla joka aamu kello seittemästä sosiaalinen vieraiden ihmisten kanssa. Sun pitää opetella mistä he hermostuu, mistä he tykkää, mistä ei tykkää, miten kannattaa olla, puhua, istua, elehtiä, ihan kaikki. Ja sun pitää oppii se nopeesti, ja sit sun pitää noudattaa sitä, jos et sä halua konflikteja ja ongelmia. Sillon ku sä oot siinä yhteisistilois, niin sun pitää koko ajan olla tarkkana ja sun pitää olla skarpina ja sun pitää koko ajan miettiä sun tekemiset, sanomiset, eleet, ihan kaikki, jotta niinku se sujuu se arki sil taval nätisti. Koska on niin eri tyyppisiä ihmisiä ja kaikki suuttuu eri asioista, ja hermostuu eri asioista, ärsyyntyy eri asioista. Se on niin kuluttavaa, että illalla ku vihdoinkin laitetaan ovi kiinni, niin sitä on niin väsyny ja huokasee vaan, et jes, tänään ei enää aukea ovi.

Anna-Maija Koskimies: Miten sun lähipiiri suhtautui siihen, että sä joudut vankilaan?

Tuulia: No se oli tosi vaikeeta kaikille. Se oli ensinnäkin hirvee yllätys kaikille. Kukaan joka mut tuntee, ei ois ikinä uskonu, että minä koskaan ikinä maailmassa joutuisin vankilaan. Joten se oli, se oli kauhee shokki, se oli kauhee järkytys. Toiset reagoi vahvemmin, toiset ei niin vahvasti. Onneksi oli sit sellasia ihmisiä, jotka, jotka ei millään tavalla syyllistäny mua eikä tuominnu mua mistään, vaan ymmärsi mua heti alusta ja usko mua, että mä oon toiminu pakkotilanteessa. Ja tuki mua ja kannusti ja rohkas, ihan koko ajan, et mulla oli ihmisiä kelle soittaa joka päivä siviilissä. Et osa mun lapsista pysy mun tukena koko ajan ja rohkas mua, ja autto mua tosi paljon. Osalle lapsista tää oli niin kova pala, että aluks varsinkin heidän oli hirveen vaikea pitää muhun yhteyttä. Mutta pikkuhiljaa kaikki on tottuneet, ja mul on käyny hirveesti vieraita. Elikkä tosi moni semmonen mun ystävä, ku eihän mun ystävät todellakaan oo mistään rikollismaailmasta, vaan he on ihan tavallisia ihmisiä. Niin eivät oo ikinä käyneet vankilassa, ja heitä jännitti ja pelotti kauheesti tulla tänne vierailulle, mutta kaikeks onneks he rakastivat minua tarpeeksi paljon [naurua], että he ylittivät omat pelkonsa ja tulivat minua tänne katsomaan. Ja se on ollu mulle niin kullan arvosta, mä oon tarvinnut sitä tukea, mä oon tarvinnut sitä, et mul on yhteys sinne siviiliin ja et mä saan nähdä mun todellisia ystäviä. Ja tavallaan tää on myös sitte niinku kertonut mulle hyvin selkeesti sen, että ketkä on mun todellisia ystäviä. Ja ketkä todella välittää musta.

Että täähän on aikamoinen vedenjakaja, et siinä vaiheessa, jos sä joudut vankilaan, niin sellaset, jotka ei susta nyt niin tosissaan välitä, niin hyvin helposti byebye. Mut sit ne jotka susta oikeesti välittää, niin se ei, se vankilakaan ei sitä ystävyyyttä kaada. Ja olen saanut huomata, että mul on tosi paljon ystäviä ja olen heille jokaiselle äärettömän kiitollinen kaikesta siitä tuesta, mitä mä oon saanut. Mä oon saanu

kirjeitä ja mä oon saanu kortteja. Oon saanu soitella milloin vaan, ja ovat käyneet katsomassa, ja ovat tuoneet mulle vaatteita ja tällasta, ku mulla esimerkiks niinku, ku ethän sä täällä pysty kauheesti hommamaan mitään. Ni esimerkiks sukkia mun kaverit on tuoneet mulle ehjiä sukkia.

Anna-Maija Koskimies: Kysyn Tuulialta lisää juuri vaatetuksesta. Mitä kaikkea omaa saa ja voi vankilassa käyttää, ja mistä niitä saa käsiinsä?

Tuulia: Mulla ainakin on äärettömän tärkeitä se, että mul on korvakorut ja et mul on hiuspinnejä, mul on meikkiä ja hiusharja. Mullahan ei aluks ollu hiusharjaa. Yks mun ystävä sitten toi mulle hiusharjan. Ja tota, ja sitte siis niinku naisilla varsinkin vaatteet on niin osa persoonaa, että yleensä naiset ei haluis sekottua massaan sillee, että kaikilla olis vaan ne sama vankivaatteet. Vaan sitä kaipaa sitä, et sais vähän tuoda sitä persoonaansa niil vaatteilla esille, ja se vaikuttaa mieleen niin paljon, kaikki tämmönen.

Anna-Maija Koskimies: Palaamme vielä puhumaan identiteetistä ja vaikeiden asioiden työstämisestä vankilassa.

Tuulia: Mä oon vihdoon tutustunut niinku oikeaan minuun ja löytäny sen oman identiteettini, joka on ollu aina hukassa tavallaan niinku jonkun miehen taskussa. Elikkä mun identiteetti on aina rakentunut sen miehen mukaisesti. Ja kaikki mistä mä oon tykänny ja mitä mä oon halunnu, ja haaveillu, niin se on aina mukaillu sitä silloista miestä. Niin nyt vihdoon mä oon keskittyny vain itseeni, tutustumaan vain minuun, mitä Tuulia haluaa, mistä Tuulia tykkää, mistä Tuulia unelmoi. Ihan vain minä ilman ketään miestä. Mä sanon, että vankila oli mulle pelastus, koska minut piti saada irti siitä tilanteesta missä mä olin. Ja mä olin ite niin sokea rakkauden tähden sille tilanteelle, että mua ei olis muuten saatu revittyä irti tästä miehestä.

Uusi tie levittyy edessäni kuin aarrekartta. Tunnen iloisesti kuplivan jännityksen nousevan alavatsastani ja leviävän koko kehooni. Puna kohoa poskilleni, nauru pirskahtelee huuliltani. Pilke vilkkuu silmäkulmassani, sydämeni syke kohoa. Huokaisen helpottuneena. Halaan itseäni vähäsen. Hyvä tyttö, vahva tyttö. Sinä selvisit tästäkin. Hymyillen otan ensimmäiset askeleeni uuteen ja vilkutan.

Anna-Maija Koskimies: Tuulian elämäntarinassa on useita yhtymäkohtia omaani. Se millaisena näemme itsemme ja millaisena luulemme muiden näkevän, miten asiat omasta itsestä on opittava kantapään kautta. Tuulian tarinassa on myös yhtymäkohtia monen naisvangin tarinaan. Moni heistä on ennen vankilaa joutumista ollut vuosia lähisuhdeväkivallan uhrina. Tuulian tulevaisuus näyttää kuitenkin valoisalta ja se jättää sydämeeni toivon ja lämmön läikehtimään.

Tämä oli yksi tarina muurien takaa. Kiitos seurastasi.